

Briefing

December 2024
Nr. 133

Briefing

Briefingmaterial

skickas till Christina Völcker
Harstigen 16, 645 42 Strängnäs
E-post: briefing@sgsresa.se
eller ordforande@sgsresa.se

Adressändringar:

Skickas till Ewa Knutsson
Slalomvägen 37, 461 58 Trollhättan
E-post: medlemsregister@sgsresa.se

Resemästaren:

Vår Resemästare är Lotta Borgiel
Byle, Ekudden 431, 643 94 Vingåker
E-post: resemastare@sgsresa.se

Sista materialdag för nästa nummer är
15 februari 2025.

Annonser:

En helsida kostar 1000 kr och en halvsida 500 kr.

Redaktionen förbehåller sig rätten att bedöma och
eventuellt förkorta insända bidrag och tar inte ansvar
för ej beställt material.

SGS adress:

c/o Anders Gezelius
Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

Internetadress:

www.sgsresa.se
E-post: ordforande@sgsresa.se

Medlemsavgift per kalenderår:

Ordinarie medlem 350 kr. Familjemedlem 100 kr.
Bankgiro 223-7352

STYRELSEN

Ordförande:

Anders Gezelius
076-310 64 36
ordforande@sgsresa.se

Vice ordförande:

Kristina Bergman
070-956 17 92
vice_ordforande@sgsresa.se

Sekreterare:

Bengt Cederfelt
072-209 47 90
sekreterare@sgsresa.se

Kassör:

Ewa Knutsson
0767-96 55 00
kassor@sgsresa.se
medlemsregister@sgsresa.se

Klubbmästare:

Stefan Karlsson
072-189 23 76
klubbmastare@sgsresa.se

Briefingansvarig:

Christina Völcker
076-897 72 78
briefing@sgsresa.se

Resemästare:

Lotta Borgiel
0151-209 00
resemastare@sgsresa.se

Ledamöter:

Isabel Olesen
+45 613 032 64
ledamot@sgsresa.se
Magnus Andersson
042-14 67 51
ledamot@sgsresa.se
Kerstin Strandskog
076-174 02 62
ledamot@sgsresa.se

Innehåll

4	Vykort	11	Höstmötet 2024 i Katrineholm
7	Bästa vänner och medlemmar i SGS	16	En kollegas levnadsöd
8	Dalslands kanal sommaren 2024	17	Resemästarens sidor
-

Omslagsbild: statyn "Här och där" av Fredrik Raddum. Foto: Stefan Karlsson

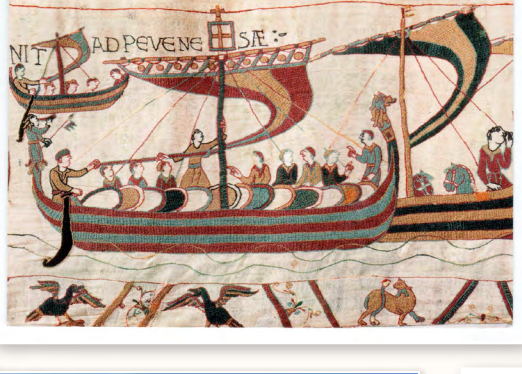
Kom ihåg att betala medlemsavgiften för 2025

Ordinarie medlem: 350 kr • Familjemedlem: 100 kr
Bankgiro: 223-7352

"Överallt är människornas hopp och krav desamma ,
överallt på jorden. Låt oss förvandla det till verklighet
– var och en av oss, varhelst vi har vårt ansvar. "

Citat Bodil Koch, en av kvinnorna på Fogelstad

Hej! Vi har varit på en rundresa i Normandie. Mycket krigshistoria från första och andra världskriget, men vi har också sett den fantastiska Bayeuxtapeten

Monika och Roland Apell

Nu på road trip mellan San Fransisco och Denver, dryga 400 mil. Besök i 10 nationalparker, 2 andra parker, Las Vegas m.m. Mäktig natur! Stora kontraster! Höjdskillnad mellan 87 m under havet till 3720 m ö.h. Temperaturer mellan 0 och 42 grader. Bilden visar Horseshoe Bend i Grand Canyon
Många hälsningar Kristina och Eric

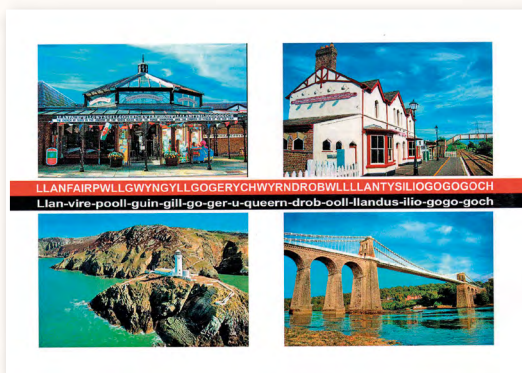

Hej SGS ére! Hilsen fra Japan, der har de bredste fodgaengerovergange jeg har set. Det er en fin tur med besøg hos min nevø i Azumino, hvor han er i praktik som møbelsnedker-og lidt storby Tokyo- med meget larm og mange mennesker. Alt i alt en dejlig tur.
Gode feriehilsener Isabel

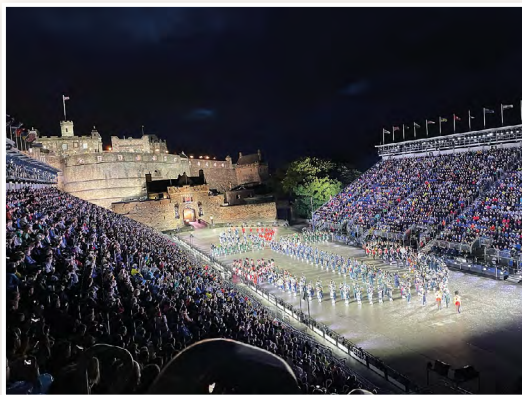
Här startas första världskriget. På bilden syns tronföljarparet i sin vagn och på trottoaren syns spåren efter mördaren

Gunilla B på resa i Bosnien och Hercegovina samt Montenegro

Hälsning från vår rundresa i Wales och från den lilla orten med det långa namnet!

*Bästa hälsningar Birgitta Andersson,
Barbro Frykås, Marianne Rebenius*

Hälsningar från Edinburgh och årets tattoo! Det är en mäktig föreställning med marscher, säckpipor, musik, sång, ljusspel, fyrverkeri...Ja allt man kan tänka sig. 800 personer agerar från USA, Storbritannien, Australien, Schweiz, Indien och Italien. En upplevelse som rekommenderas!

Kristina och Eric

På rundresa i fem Balkanländer. Vackert med mycket berg och sjöar. Vandringar, tågresor och båtfärder ingår i turen

Hälsn. Ann och
Sven Barthel

Hej alle! Så komme en hilsen fra Slesvig. Er nu på vej til Hoog for at se på fugle og naturen. (Slesvig) Det er bare en kort tur, meget anderledes end Japan.

Mange hilsener Isabel

Här kommer ett vykort från vår rundresa i Peru-Machu Picchu!

Hälsningar Margareta och Dag

Bästa vänner och medlemmar i SGS

Anders Gezelius

Det här är inget roligt Ordförandeord och ett som jag önskar att jag inte hade behövt skriva. Om ni har läst Briefing under den senaste tiden, så vet ni att jag har klagat över min sviktande hälsa och den kombination av stroke och efterföljande epilepsi och kanske inte minst den medicin jag behöver äta, som har inneburit att de förbättringar jag upplevde efter stroke har vänts till det motsatta. Jag orkar mindre och tycker att jag fungerar sämre också när det kommer till mina mentala förmågor. Inte minst en obegriplig och förslammande stress i lägen där det egentligen är helt obefogat.

För att ändå försöka må så bra som möjligt har jag informerat styrelsen och valberedning om att jag inte står till förfogande som ordförande på årsmötet 2025. Det känns tungt, för det har varit en fantastisk tid och jag kunde aldrig i min vildaste fantasi tänka mig att jag skulle vara ordförande under så

många år, när jag tog över klubban efter Marianne Billing vid årsmötet 1999 på Flämslätts stiftsgård. Mitt ordförandeskap hade säkert inte heller blivit så pass långvarigt om det inte hade varit för att jag under alla år har haft en helt suverän styrelse att luta mig mot och dela arbetet med. Egentligen borde jag inte nämna någon framför andra, men jag kan inte låta bli att särskilt framhålla Kristina Bergman som under alla år ständigt funnits vid min sida och dragit det tyngsta lasset för att vi skulle kunna genomföra våra otroliga veckoslutsträffar år efter år. Även om jag mycket motvilligt lämnar över ordförandeskapet i andra händer, kommer ni absolut inte att slippa ifrån mig under de träffar vi förhoppningsvis har framför oss.

Avslutningsvis vill jag ta tillfället i akt att från djupet av mitt hjärta önska er alla en mycket God Jul och inte minst ett riktigt Gott Nytt År!

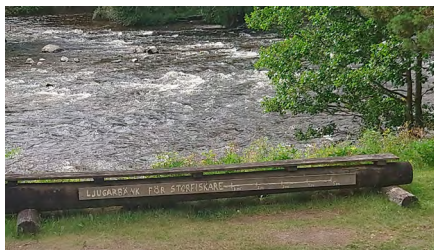
Dalslands kanal sommaren 2024

text och bild: Monika och Roland Apell

Man kan drömma om fjärran resmål, men det finns ju så mycket på nära håll att upptäcka också. Ett närliggande resmål är Dalsland och Dalslands kanal. 2001 hade SGS en vårträff i Dals Rostock. Då besökte vi Håverud och åkte en liten tur på kanalen, men om jag minns rätt var det bara en kortare tur.

Min bror och jag gjorde en tur på kanalen 2022. Turen gick då med båt från Bengtsfors till Håverud och därefter med rälsbuss tillbaka till Bengtsfors. Nu i sommar ville vi åka andra vägen, alltså från Håverud till Bengtsfors. Den resa gjorde vi i början av juli.

Först lite fakta om kanalen. Den byggdes under åren 1864-1868 under ledning av Nils Ericsson. Kanalen

Ljugarbänk för storfiskare.

sträcker sig från Köpmannebro vid Vänern, via flera dalsländska sjöar, fram till den värmländska sjön Östern nära gränsen till Norge. Kanalsystemet är 240 km långt, varav 12 km grävd kanal. Där är 31 slussar och 17 slussstationer och en akvedukt i Håverud. Akvedukten i sig är unik. Den lär vara intakt sedan 1868. Inget är utbyt, så alla bultar är kvar och akvedukten håller fortfarande. Akvedukten är en fritt hängande bro, 33,5 meter lång, och plåtarna är sammanfogade med 33000 nitar. Sannerligen en fantastisk ingenjörskonst!

Från början var kanalen en viktig transportled för att transportera industriprodukter från de många bruken i

M/S Storholmen.

M/S Dalslandia kommer från Bengtsfors.

Dalsland söder över. Även timmer flot-
tades genom kanalsystemet. Kanalen
användes fram till 1950-talet som trans-
portled, men från 1966 består trafiken
främst av turisttrafik med passagerar-
båtar och privatbåtar. Sommartrafik
juni-augusti med M/S Storholmen och
M/S Dalslandia, två fina båtar av olika
årgångar. M/S Storholmen är byggd
1896 och har gått i trafik på många oli-
ka platser i Sverige, innan hon kom till
Dalslands kanal 1938. M/S Dalslandia
är däremot specialbyggd för Dalslands
kanal och har varit i trafik sedan 1973.
Vi bokade det stora kanalpaketet, vilket
innebär 2 hotellövernattningar i Håve-
rud med båtresan Håverud-Bengtsfors
och rälsbuss tillbaka till Håverud. Där-
till 2 middagar på hotellet och lunch på
båten, vilket också ingick.

Måndag den 1 juli, strålände sol och
varmt väder. Det verkade lovande.
Efter att ha installerat oss på hotellet,
promenerade vi ner till själva kanal-
området för lunch och båtskådning.
M/S Storholmen la till vid kajen och vi
kunde beundra båten som vi skulle åka
med på tisdagen. Kvällen avslutades
med en god middag och en stilla stund
på hotellets fantastiska altan med utsikt
över Övre Upperudshöljen. Stilla och
vackert ljus över sjön på kvällen.

Slussvaktarstuga.

Hotellet i Håverud.

Tisdag efter frukost promenerade
vi ner till vår väntande båt. Vädret var
inte lika lovande som dagen innan,
mörka skyar på himlen. Vi hade dock
tur, inget regn under dagen, så vi kunde
sitta ute på däck och följa resan och alla
slussningar. Nej, inte 31 slussar. Mellan
Håverud och Bengtsfors åkte vi genom
16 slussar och såg skickliga slussvakter
som lotsade båten genom dessa trånga
passager. Det är inte många cm till godo
vid slussarna. Allt gick dock mycket
smidigt och alla turister samlades på

På väg in i en sluss.

Sluss i Häverud.

däck för att följa slussningen. Båtresan tog 5 timmar och det var en stillsam och skön tur.

Vid Bengtsfors fick vi ta en kortare promenad fram till järnvägsstationen och sedan rälsbussen tillbaka till Häverud och hotellet. Återigen en stilla kväll med middag och lite avkoppling på altanen.

Onsdag morgon promenerade vi ner till bryggan igen. Här låg nu M/S Dalslandia, den båt som vi mötte dagen innan på dess färd nerför kanalen. Denna gång stod vi på kajkanten för att följa båten via slussarna upp till akvedukten.

Tåget från Bengtsfors till Häverud.

När båten nådde akvedukten, kom det en häftig regnskur. Vi var glada att vi inte åkte med båten denna dag.

Varför inte satsa på en kanaltur på Dalslands kanal nästa sommar, en tur som vi kan rekommendera!

Uppgifterna om kanalens historia är hämtade från Wikipedia.

M/S Dalslandia i en sluss.

Höstmötet 2024 i Katrineholm

Text: Bodil Eckert • Foto: Ulla-Britt Ericsson och Marita Täppinen

Vi var ca 80 personer som på olika sätt tagit oss till Katrineholm, de flesta med tåg eftersom staden är en järnvägsknutpunkt.

Efter middagen på fredag visade Franco Lazzarri bilder. Vi fick veta att han 1965 liftade till Göteborg från sin hemstad i Italien och sedan dess har bott i Göteborg. Hela livet har han rest och bl.a. varit 24 gånger i Himalaya. Han är fascinerad av bilder på jordklotet tagna från satelliter och visade fina exempel på sådana.

På lördag morgon fick vi information om SGS-resan till Sydgrönland i slutet av juli 2025 där alla som har anmält sig får plats. Lotta Borgiel påminde också om resan till Pyreneerna i september 2025, där definitivt program och pris kommer i november. En helt ny resa går till Pantanal i Brasilien med Staffan Widstrand. Den arrangeras av Wild Nature Photo Adventures och är en natur- och fotoresa på ca 2 veckor i augusti 2026. Se mer på resevärdarens sida i Briefing.

Ulla-Britt Ericsson berättade om SGS-resan till Turismens vagga i maj i år. Transportmedlet var tåg och efter att alla träffats på hovedbangården i Köpenhamn gick resan till Deçin i västra Tjeckien via övernattnings i Hamburg. I Deçin besåg man slottet som ligger uppe på en höjd. Nästa dag vandrade man uppför i en skog till en naturlig stenbro. Dagen därpå besökte man ett område med sandstensformationer och många grottor. En mycket fantasieggande plats på gränsen mellan Tjeckien och Tyskland. Den sista dagen i detta område besökte man Basteibron, som ligger i Tyskland och som byggdes redan på 1860-talet för att turister skulle kunna beundra det fantastiska landskapet. Bron hade alltså ingen annan funktion. Härifrån gick resan vidare och när de kom till Elbe gick de ombord på en hjulångare som gick till Dresden, där en guide visade centrum av staden. Nästa dag tåg till Spreewald, som ligger ca 10 mil söder om Berlin. Spreewald är ett våtmarksområde, där

Basteibron

Spree delar upp sig i flera grenar, och man har dessutom grävt många kanaler. Här ligger hus och jordbruk, men många områden har ingen vägförbindelse utan man använder flatbottnade båtar som stakas fram. När djuren ska flyttas sker det också med båt. Det finns många gång- och cykelbroar och är ett populärt turistmål. Gruppen åkte båt, fick då syn på en tvätbjörn, men ingen bäver, dock såg man bävergnagda träd. Man gick en promenad i skogen med en guide som var biolog. Efter 1 1/2 dag i Spreewald gick tåget till Berlin, där de gick en stadsrundtur med guide och fick specialiteten currykorv till lunch. Resan avslutades med nattåg till Malmö och sedan vidare till respektive hem eller till SGS vårmöte i Borås.

Efter kaffet berättade Marita Tåp-pinen om SGS-resan till svenskbygden i Estland i början av september. Resan startade med färja från Stockholm till Tallin. Från Tallin åkte man direkt till ön Moon, där det finns en rund liten sjö, som är en krater efter en meteorit som slog ned för minst 3000 år sedan.

I västra Estland har det bott svenskar sedan 1200-talet, framförallt på Dagö och Ösel och under stormaktstiden på 1600-talet utökades Sveriges landområden i Baltikum. Efter freden i Nystad 1721 tillföll allt Ryssland. 1781 beslutade Katarina den Stora i Ryssland att svenskarna skulle tvångsflyttas till Ukraina, dit de kom efter stora umbäranden och byggde upp Gammalsvenskby, som Ann Lundén berättade mer om, se längre ned i texten. På Dagö finns en kulle med många kors till minne av den deportationen.

På Ormsö besökte de parken till en herrgård från 1600-talet och en gam-

Bonaden i Aibolands museum är 20 m lång och berättar Estlandssvenskarnas historia.

mal bondgård, Paersgården, som nu är museum.

Ilon Wikland, som för oss är känd för sina illustrationer till de flesta av Astrid Lindgrens böcker, är från Estland och flydde till Sverige som 14-åring. I Hapsal på Estlands fastland besökte de ett museum, som man byggt upp efter att Ilon Wikland donerat alla sina bokillustrationer i original till Hapsal. I Hapsal finns också Aibolands museum om Estlandssvenskarna. Det som gjorde största intrycket på det museet var en bonad som är 20 m lång och som i broderier berättar Estlandssvenskarnas historia. I Hapsal fanns också en speciell järnvägsstation, som var lika lång som tsarens tåg. Tsarfamiljen åkte hit på sommaren och skulle inte behöva stiga ner i leran från tåget utan kunna gå torrskodda från tåget till väntande vagnar.

Den sista dagen på resan tillbringades i Tallin, där man gick stadspromenad med guide, sedan på egen hand till det var dags för färjan tillbaka till Stockholm.

Ann Lundén berättade om Gammalsvenskby, 15 mil från Odessa, som hon besökte för flera år sedan och bodde hos den gamla damen Valentina. Estlandssvenskarna kom alltså dit på våren 1782

Fogelstad Kvinnliga Medborgarskola

efter att ha vandrat från Dagö. Av det utlovade fanns inget förutom mark. De bodde första tiden i jordhålor. Efter tre månader kom en svensk präst och de hade sedan präst i perioder. De klarade sig bra fram till ryska revolutionen. Byn plundrades 1919 av den röda sidan och sedan blev det värre. 1929 kom ca 800 personer till Trelleborg och placerades ut i landet, trots att de bad om att få bo tillsammans. En del återvände till Sovjetunionen men hamnade i misär och efter kriget deporterades mer än 50 personer till läger i Sibirien. Där fick de oväntad hjälp av en ingenjör Andersson, som hörde att de talade svenska och lyckades utverka tillstånd för dem att ta sig tillbaka till Gammalsvenskby. På 90-talet startade två unga entreprenörer från Lund grönsaksodling i området. De fick ett lån av Hans Rausing på TetraPak, odlade tomater som de tillverkade ketchup av och hade som mest 1400 anställda.

Rysslands invasion av Ukraina har drabbat Gammalsvenskby hårt och den besköts redan i april 2022. Nu har 80 % av husen förstörts, men det bor fortfarande människor där och svenska staten stöttar invånarna. Se mer på hemsidan svenskbyborna.se

Maud Andersson från Pingstmissionens utvecklingssamarbete berättade om sina år i Kenya, där hon arbetade med administration och ekonomi inom missionen. Hon är fortfarande aktiv i projekt mot kvinnlig omskärelse och med att skaffa trosor och menstruationsskydd till kvinnor på landsbygden i Kenya. Kvinnlig omskärelse är olagligt och minskar i Kenya men har långt ifrån försvunnit. Efter 25 år i Kenya återvände Maud Andersson till Sverige och blev direktor för Pingstmissionens utvecklingssamarbete och har rest runt i världen för att se vad biståndet används till. Ett projekt är att introducera potatisodling i Nordkorea och ett annat att bidra vid uppbyggnaden av Panzsjukhuset i Demokratiska republiken Kongo. Man är också aktiv i Filippinerna i ett projekt med byggande av skolor och kliniker och att ge invånare medborgarkunskap.

SGS gav bidrag till projektet "En vän i nöden" som är en Facebooksida och som man kan Swisha till för att stödja projektet med trosor och menstruationsskydd till kvinnor på landsbygden i Kenya. Swish 0725 - 44 48 42.

Efter buffélunch delades vi upp i två grupper och transporterades med buss till Fogelstad. Medlemmar ur Kulturför- eningen berättade om skolan.

Elisabeth Tamm drev godset Fogel- stad från 25 års ålder och hade 200 arbetare anställda. Från 1909 blev det möjligt för kvinnor att delta i kom- munpolitiken, vilket hon gjorde. Hon var också en av de första kvinnorna i riksdagen. 1922 bjöd hon in Kerstin Hesselgren (riksdagsledamot), Ada Nilsson (gynekolog), Elin Wägner (författare) och Honorine Hermelin (pedagog) som alla var politiskt aktiva, för att diskutera hur kvinnor kunde ut- bildas i medborgarskap dvs göra dem mer delaktiga i samhället. Man bildade Fogelstadgruppen och startade en skola för utbildning i medborgarskap. Inspektorsbostaden blev skola, Honori- ne Hermelin rektor och man anställde läraren Ebba Holgersson. Man ville inte tillhöra folkhögskolorna, som var omgärdade av regler och bestämmel- ser, utan utformade undervisningen själva. Den innehöll historia, samhälls- kunskap, filosofi samt många praktiska övningar. Man tränade i att delta i de- batter, att stå i talarstol och att argumen- tera. De spelade teater och man hade även gymnastik och körsång. Det kom externa föreläsare, exempelvis riksdags- män. Skolan var igång 1925-1954 och ca 2000 kvinnor hade under den tiden gått olika kurser på 2-12 veckor. De fles- ta kom från Stockholm, Sörmland eller Östergötland och om man inte hade råd så gick det att söka stipendier.

En kvinna skrev att "Jag kom till Fogelstad som ett ingenting och cyklade därifrån som en människa".

Efter att skolan upphörde fick

Honorine Hermelin bo kvar till sin död 1974. 2019 var huset ute till för- säljning och då lyckades man med en insamlingsstiftelse köpa huset. Genom att söka pengar från fonder mm håller man på att renovera det. Nu är det i så bra skick att det hyrs ut till kurser och konferenser och används som vandrar- hem. I ett f.d. mejeri på gården finns en mycket intressant utställning om Fogel- stadgruppen och skolan.

Efter middagen visades det bilder.

Kristina Bergman berättade om en bilresa till nationalparker i västra USA. Hon inledde med att redogöra för den krångliga proceduren med att få visum till USA efter att man har varit i något av USA svartlistade länder, som ex Sudan, som flera SGS:are ju har besökt.

De reste 477 mil från San Fransisco till Denver och hon visade fantastiska bilder från bl.a.Yosemite, Grand Cany- on, Arches, Death Valley och Klippiga bergen.

Roland Apell visade bilder från en bussresa från Göteborg till Normandie via färja från Göteborg till Kiel.

Undertecknad hade plockat bilder från olika resor i när och fjärran till ett quizz, som de närvarande löste utan problem.

Söndagen inleddes med att biolog och naturfotograf Martin Magnusson från Wild Nature Photo Adventure be- rättade om byn Oltepesi precis utanför Masai Mara i Kenya, dit en norrman kom för ett antal år sedan. Nu finns här Oltepesi Tented Safari Camp och peng- ar från turisterna har lyft hela byn, som nu har rent vatten, skola och hälsovård och många har fått jobb som guider. Han visade bilder av djuren på savan- nen. Han gjorde också reklam för resan

till Pantanal som Wild Nature Photo Adventure ordnar och han nästan lovade att deltagarna kommer att få se jaguar. Resan beskrivs närmare av vår resevärdare.

Marie Selander som är musiker, kompositör och författare, var med och startade Kulturföreningen Fogelstad 1995. Hon berättade om Kerstin Ekman som föddes 1933 och har vuxit upp i Katrineholm. Kerstin Ekman har skrivit en serie om fyra böcker (Kvinnorna och staden) om Katrineholms framväxande från en liten järnvägsknutpunkt på 1880-talet. Historien är skildrad genom flera kvinnors hårda liv. En av huvudpersonerna (Tora) har Kerstin Ekmans farmor som förlaga.

2001 startade Marie tillsammans med Ingegerd Monthan projektet att av de fyra böckerna göra en musikteaterföreställning på 1½ timme. De hade mycket kontakt med Kerstin Ekman, som deltog aktivt i skapandet. Marie har gjort musiken och Ingegerd manus. Arbetet tog många år och först 2018 hade de premiär i lokstallet i Katrineholm. Där finns en vändskiva för tågen, som man utnyttjade så att på ena sidan fanns staden och på den andra landet. Man har filmat föreställningen och vi fick se flera scener ur den. Kerstin Ekman talade vid premiären av föreställningen och togs under besöket om hand av kommunalrådet. Det skedde en försoning mellan stans representanter och Kerstin Ekman, som tidigare uttryckt sig negativt om stan. Hon har bl.a. skrivit att stan luktar illa.

Marie Selander berättade att Kerstin Ekman arbetar mycket med symbolik. En sådan är att en källa är en kvinnlig symbol. Det finns en källa i Katrine-

holm, vilken blev igensatt med sten och som nu befinner sig under en parkeringsplats. I slutet av föreställningen sjunger man:

”De källor som blivit igensatta ska springa i dagen med stor kraft.”

I det sista föredraget presenterades reseföretaget Nationalparksresor av Jakob Rudberg, en av delägarna. Nationalparksresor grundades 2018 av Tomas Bergenfeldt, som tidigare har grundat Äventyrsresor. Man vinnlägger sig om att minska utsläpp, använda lokalproducerat samt använder lokala guider och färdledare. Detta innebär att resorna för närvarande bara går till Sverige och Norge och att man inte använder flyg och att man redovisar klimatpåverkan av resorna. Han visade exempel på resor till Höga Kusten och till flera fantastiska resmål i Norge.

Som vanligt var det ett välplanerat möte med intressanta föredrag. Utflykten till Fogelstad var mycket uppskattad. Allt fungerade fint på Hotell Statt i Katrineholm med trevliga lokaler, god mat och vänlig personal.

Nu ser vi fram emot att träffas på vårt möte i Tranås 30/5-1/6 2025

Till sist vill jag framföra till alla att Anders Gezelius inte kommer att fortsätta som ordförande i föreningen. Han har ju berättat om sin stroke som han hade hämtat sig ganska bra ifrån, när han drabbades av epilepsi. Han känner att han är långt från sin vanliga kapacitet och därför inte vill fortsätta som ordförande.

En kollegas levnadsöde

av Christoffer Lundén

Under alla våra resor jag och min fru Ann gjort, har vi träffat intressanta människor och läkarkollegor i alla världsdelar. En av de jag beundrar mest är Dr Ken Elliott från Australien.

Vi var inbjudna av en amerikan, som vi lärde känna under hans arbete på amerikanska ambassaden i Köpenhamn. Som stor Afrikakännare utnämndes han till ambassadör vid amerikanska ambassaden i Ouagadougou i det fattiga landet Burkina Faso, beläget mellan Mali och Niger. Vi flög ner dagen efter 9/11 2001 och var nästan helt ensamma på de flyg som vi for med pga terrordåden i New York.

Efter några dagar i huvudstaden for vi vidare till Mali för att färdas i en liten båt upp längs floden Niger till Timbuktu. Vi hade av vår vän amerikanen fått uppgiften att besöka en kollega i staden Djibo i norra Burkina Faso. Vi hade hört att det var lite oroligt i den delen av landet, men inte värre än att man kunde fara genom den delen på vår väg tillbaka till Ouagadougou. Dr Elliott och hans fru Jocelyn hade bott i landet sedan 1972 och byggt upp en medicinsk klinik med omfattande mottagning och fyra avdelningar med totalt 200 patienter, varav en hel avdelning med 50 AIDS-patienter. Alla patienter opererades med ryggbedövning eller lokalbedövning, när så var lämpligast. Narkosläkare fanns ej på sjukhuset. Dr Elliott var jour dygnet runt, år ut och år in. En kort ledighet vartannat år möjliggjorde för paret att åka hem till Perth i Australien och besöka sina barn. Mestadels arbetade Dr Elliott helt ensam. Inhemska läkare, som ibland bistod honom, lämnade ganska snart slitet ute i obygden för bättre avlönade arbeten i huvudstaden. Tillgången till läkemedel var ofta begränsad på grund av korruption. Infusionslösningar fick han själv tillverka med hjälp av salt, socker och vatten från

egen brunn för att köra i autoklaven, så att lösningarna blev sterila.

Kontakten med Dr Elliott upphörde efter något år. Det var först under ett besök av en australisk kollega i somras, en kollega som jag arbetat med under ett vikariat i Nya Zeeland, som vårt besök i Burkina Faso fördes på tal. Han berättade då att Dr Elliott nyligen var frigiven efter 7 år och 4 månader i fångenskap av en al-Qaida-grupp i Afrika. Han kidnappades 2017 vid 80 års ålder. Han lämnades i ett tält att sova i sanden under iskalla nätter och stekheta dagar. Han fick inga böcker och ingen att tala med och usel mat och blev åtskilliga gånger biten av skorpioner. Det var stora rubriker i Australien, när han äntligen blev frigiven. Hans fru Jocelyn hade blivit frigiven redan efter några veckor efter kidnappningen.

Australien betalar av princip ingen lösen till kidnappare. Varför frigivningen kom till stånd är oklart. Dr Elliott hade fått så usel kost under fångenskapen att han utvecklade skörbjugg, en i våra dagar ovanlig sjukdom, som beror på C-vitaminbrist.

Vi kan inte göra annat än att beundra denna kollega, som vigde sitt liv för att hjälpa afrikaner i ett av världens fattigaste länder. Likheten med nobelpristagaren Albert Schweitzer är påtaglig. Albert Schweitzer är mest känd för att ha grundat och upprätthållit ett sjukhus i Lambaréne i dåvarande Franska Ekvatorialafrika, nuvarande Gabon.

Resemästarens sidor

Resan till Sydgrönland är nu klar och Röppen att boka. Här chartrar vi båt för att ta oss fram och reser i en så liten grupp att vi verkligen kan möta grönländarna på ett naturligt sätt. Även resan till det okända Aragonien i Spanien med Thomas Gustafsson är nu öppen för bokning. Det är två spännande resor som är speciellt framtagna för SGS.

I detta nummer presenteras också vår nya resa till Pantanal i Brasilien. Det är en riktig kvalitetsresa för dig som

gillar natur och fotografering. Resan leds av Pantanalveteranen Staffan Widstrand som många av oss känner sedan starten av SGS.

Du kan läsa mer om våra planerade resor på vår hemsida, sgsresa.se, där du ofta hittar hela reseprogrammet. Där finns också tidigare resor publicerade.

Har du frågor om någon SGS-resa eller vill boka dig, kontaktar du researrangören direkt.

Kalendarium

Sydgrönland – en resa fylld med natur, kultur och historia

Datum: 22–29 juli 2025.

Boka!

En färd genom historien – det okända Aragonien med Thomas Gustafsson

Datum: 16–22 september 2025.

6 platser kvar!

Boka!

Hos jaguarer, jätteuttrar, indianer & cowboys - PANTANAL med Staffan Widstrand

Tid: augusti 2026

Intresseanmälan!

Sydgrönland

– en resa fylld med natur, kultur och historia

Följ med på en historisk resa som tar dig tillbaka till 900 talet när Erik den röde bosatte sig i Brattahlíð på Södra Grönland. Vi lär oss om livet på den tiden och ser både ruinerna och en flott rekonstruktion av ett långhus från tiden Erik den röde bodde där.

På denna resa träffar vi människor som bor och verkar här. Vi besöker nutida fårgårdar, men samtidigt besöker vi de historiska platserna kombinerat med att uppleva den spännande naturen runt omkring oss.

Sydgrönland skiljer sig tydligt från resten av landet, klimatet är betydligt mildare, det ligger ingen is på havet om vintern men under försomrarna lyser fjordarna vita av packis. Här bedrivs fåruppfödning och en del jordbruk. Landskapet präglas av höga fjäll

kring de inre delarna av fjordarna och skärgård utanför kusten. Här tog ett isländskt nybyggarsamhälle form kring år 1000 och lämningarna kan idag ses över hela Sydgrönland. Dagens gårdar är oftast placerade på samma platser som Nordbornas – det finns tydliga paralleller mellan deras och de nuvarande lantbrukspionjärernas projekt.

År 2017 blev fem kärnområden i södra Grönland inskrivna på UNESCOs världsarvslista. De representerar ett unikt landskap och fascinerande historia av jordbruket i Arktis, från Inuits och Vikingarnas bosättning till dagens grönländska fårbönder. Hvalsey, Igaliku och Qassiarsuk är 3 av UNESCO-platserna tillsammans med södra Grönlands färgglada stad Qaqortoq.

Ställen vi planerar att besöka: Narsarsuaq, Igaliko (Gardar), Qassiarsuk (Brattalid), Qaqortoq, Uunartoq, Fårgårdar, Hvalsøy, Skinngarveri, Isfjorden

Reseledare Monica Larsson, var under 6 år bosatt i Grönland och har arbetat med turistnäringen på Grönland i drygt 25 år. Hon har en passion för matlagning, spännande grönländska skrönor och berättelser.

“Trots att jag jobbat med Grönland i så många år så finns det så otroligt mycket mer att upptäcka. Det blir spännande med en resa med fullt fokus av Sydgrönland!”

Pris: 62 850 kr

I priset ingår: flyg, helpension, boende, transporter, museibesök, guidningar och utflykter.

Datum: 22–29 juli 2025 (8 dagar)

Antal deltagare: 10–11 SGS-are

Bokning och mer information: Grönlandsresor, mejl info@gronlandsresor.se, tel 08-556 269 70

En färd genom historien

– det okända Aragonien med Thomas Gustafsson

Hotel Monasterio de Boltaña är vår bas de fyra första dagarna då vi utforskar de aragonska Pyrenéerna.

Efter den uppskattade resan till Andalusien, Gibraltar och Ceuta 2021 är vi glada att kunna presentera en ny spännande spanienresa med Thomas Gustafsson som ciceron. Tillsammans med Thomas har vi tagit fram en unik resa för SGS, en vindlande historisk färd genom en bortglömd region som har så mycket att erbjuda sina besökare. Denna glesbefolkade del av Spanien bjuder inte bara på historiskt intressanta sevärdheter. Här finns en vacker och varierande natur och vi kommer att uppleva såväl Pyrenéernas grönskande bergslandskap som det torra och ödsliga högsåttlandskapet, vilket återspeglas i flera av Francisco de

Goyas målningar. Alla som rest med Thomas tidigare vet att han lägger vikt vid god mat och dryck. I Aragonien njuter vi av lokala viner, smakrika fårostar och naturligtvis tapas! Vår historiska resa tar oss genom många olika tidsepoker då vi bland annat utforskar grottan Cueva de las Güixas - bebodd redan under förhistorisk tid, den storslagna järnvägsstationen i Canfranc från tidigt 1900-tal, klostret San Juan de la Peña - kungariket Aragons vagg, välbevarade medeltida byar som Aínsa, konstnären Goyas födelsehus i Fuendetodos och ett gripande besök i ruinstaden Belchite, vilket ger oss en inblick i spanska inbördeskrigets vanvett. Vi bor

*Resan avslutas
med två nätter på
den spektakulära
Paradoren Alcañiz i
de södra delarna av
Aragonien.*

bekvämt och bra på hotell där vi kan känna historiens vingslag. Fyra nätter i ett ombyggt kloster från 1600-talet i hjärtat av de aragonska Pyrenéerna vid foten av Ordesa nationalpark och två

nätter på den spektakulära Paradoren i Alcañiz, belägen på toppen av Cerro Pui Pinos till hälften ett kloster och till hälften slott med anor från 1200-talet.

Ciceron och färdledare är spanienkännaren Thomas Gustafsson

Genom vår mycket uppskattade färdledare, Thomas Gustafsson, får vi en spanienupplevelse utöver det vanliga. Thomas är journalist, författare och Sveriges främsta Spanienkännare. Han har bott och arbetat halva livet i Spanien och skrivit en rad böcker om landet med olika teman som, reseguider, folkfester och traditioner, det spanska köket, politik och samhälle samt flera verk med historiskt fokus, bland annat den hyllade boken "Spanien: En färd genom historin".

Pris: Stockholm och Göteborg 32 900 kr, Köpenhamn 33 300 kr, exkl flyg 29 400 kr

Datum: 16 – 22 september 2025 (7 dagar)

Antal deltagare: 20–26 SGS-are. Vi har 6 platser kvar varav en dam- respektive en herrplats i del i dubbelrum.

I priset ingår: Flygresor Stockholm/Göteborg/Köpenhamn – Barcelona t/r, 6 nätter på historiska hotell av hög klass, halvpension med frukost och middag samt två luncher, alla utflykter och besök, vid behov lokalguide, Thomas Gustafsson som ciceron under hela resan samt klimatfinansiering av 1 klimatsmart spis till en familj i Nepal.

För bokning och information: Gränslösa Resor, mejl info@granslosaresor.se, tel 0151-209 00

PANTANAL

– hos jaguarer, jätteuttrar, indianer & cowboys
med Staffan Widstrand

Fotograf: Staffan Widstrand

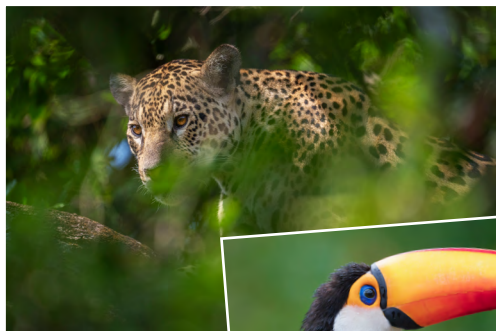
Pantanal är en av världens artrikaste platser och ett av världens största våtmarksområden, stort som halva Sverige, som breder ut sig över 200 000 kvadratkilometer i västra Brasilien, östra Bolivia och östra Paraguay. Fiskproduktionen per hektar är bland den högsta i världens sötvattenområden och i inget annat sötvattensområde lever fler fiskarter. Det har skapat ett fantastiskt djurliv som gynnas av fisk- och snäckproduktionen. Här lever allt från jaguarer, pirayor, anakondor och kabybarer, till jätteuttrar, kajmaner, hjortar och oerhörda mängder fåglar. Till största delen är Pantanal ett öppet mosaiksavannlandskap, med glesa galleriskogar längs flodfårorna och på mer höglänta platser. Halvårsvis är Pantanal ett nästan totalt översvämmat träsk med ett par meter djupt vatten. Resten av året

ett sjörikt, men torrt savannområde. Oavsett säsong är det riktigt varmt. Sånär som på en vanligen tio dagar lång vinter i juli. För människorna som bor här har det traditionellt varit boskapsrancher, hästar och kor som gäller. På senare årtionden har naturbaserad turism, för att se djurlivet och naturen kommit att bli en minst lika viktig inkomstkälla. Bland Pantanals invånare är det cowboys och indianer som är grejen. Men här är det huvudsakligen indianerna, urbefolkningen, som ÄR cowboys på rancherna. I Pantanal är djurlivet ständigt närvarande och här samsas över 400 fiskarter om utrymmet med 600 fågelarter, 80 däggdjursarter, 1100 fjärilsarter och 50 reptilarter. Utrotningshotade och tillbakaträngda djur som jaguar, puma, jätteuttrar, ozelot, näsbjörn, vrålapa, capuchinapa,

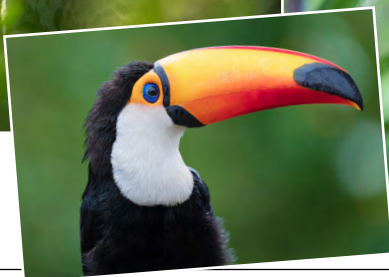
trädmysrlok, jättemysrlok, och flera arter hjortar är det goda chanser att se, som alla har funnit en fristad i de svårforcerbara våtmarkerna. Pantanal är en av världens bästa platser för att se jaguarer på nära håll och det finns stora chanser till nära möten med dem. Fågelrikedomen är fantastisk med många arter papegojor, arapapegojor, kolibrier, tukaner, storkar, hägrar, kungsfiskare och ett antal spännande rovfågelarter. Djurlivet har ökat betydligt här de se-

naste 20 åren, inte minst jaguarerna. Det är turismens förtjänst. Att människor som vi betalar för att komma hit och se djuren och naturen har gjort att naturen nu fått en "egen ekonomi" till sitt försvar.

Vår SGS-resa leds av Pantanalveteranen, författaren och fotografen Staffan Widstrand som tar dig till sina bästa ställen här.

Fotograf:
Staffan Widstrand

Budgeterat pris: 99 000 - 105 000 kr

Tid: 13 dagar i augusti 2026 med möjlighet att förlänga resan

I priset ingår: Internationellt flyg till Cuiabá, respektive från Campo Grande, inrikesflyg mellan Cuiabá och Campo Grande, logi (del i dubbelrum), helpension utom en frukost och en middag, transfer från/till flygplatser, samtliga safaris och båtturer enligt dagsprogram, övriga marktransporter, inträdesavgifter och andra avgifter, föreläsningar och fotoundervisning för dem som vill.

Förläng resan med 3 dagar

Förlängningsresan går till den unika Atlantregnskogen nära Sao Paulo, vilken har en stor artrikedom med bland annat tayramårdar och otroligt färggranna kolibrier, tangaror och tukaner - flera vilka bara finns här i hela världen.

Preliminärt pris: 15 000 kr

Intresseanmälan och mer information: Wild Nature fotoresor, mejl:

info@wildnaturefotoresor.se ange SGS Pantanal i ämnesraden, tel 070-589 13 18

